

Naturmangfoldvurdering av Strandveien 39-55, Bærum kommune

Alexander Nilsson



Naturmangfoldvurdering av Strandveien 39-55 Lysaker

Forfattere: Alexander Nilsson

Publisert: 13.01.2023

Antall sider: 12 sider

Publiseringstype: PDF med aktive lenker

Oppdragsgiver: Lundhagem arkitekter

Tilgjengelighet: Dokumentet er offentlig tilgjengelig

Rapporten refereres som: Nilsson, A. 2023. Naturmangfoldvurdering av Strandveien 39-55, Bærum kommune. Biofokus-rapport 2023-005. Stiftelsen Biofokus. Oslo.

Forsidebilder: Furu / Kalknatur / Fremmede arter / Lind / Furukolle Foto: Alexander Nilsson. Dato på forsidebilder er feil. Riktig dato er: 04.11.2022.

Biofokus rapport 2023–005

ISSN 1504-6370

ISBN 978-82-8449-175-2



Gaustadalléen 21
NO-0349 OSLO
Org.nr: 982 132 924
post@biofokus.no
www.biofokus.no

1 Innledning

1.1 Bakgrunn

Biofokus har fått i oppdrag av Lundhagem arkitekter å kartlegge tomten Strandveien 39-55 som ligger ved Lysaker i Bærum kommune. Bakgrunnen for undersøkelsen er reguleringsarbeid og forundersøkelser i sammenheng med oppføring av bygg. Strandveien 39-55 ligger i et område med mye viktig natur. Så å si all berggrunn her er kalkberg, noe som ofte gir opphav til rik vegetasjon og et rikt arts mangfold. Det er tidligere registrert en rekke naturtyper rundt Strandveien 39-55 (figur 2), men ingen innenfor arealet som var ønsket undersøkt i denne sammenheng. Oppdraget gikk ut på å undersøke naturverdiene i området, da med fokus på naturtyper og spesielt viktige trær. Viktige trær ble forhåndsdefinert av kommunen som trær med en omkrets over 75 cm i brysthøyde, og alle disse ble kartlagt (figur 2).



Figur 1: Kalk- og lågurtfuruskog innenfor planområdet.

2 Metode

2.1 Datainnsamling

Kartleggingstema

Arbeidet har omfattet kartlegging av:

- Områder spesielt viktige for bevaring av biologisk mangfold (viktige naturtyper) etter DN-håndbok 13 (Direktoratet for Naturforvaltning 2007) med tilhørende oppdaterte faktaark (Miljødirektoratet 2015).
- Rødlistede naturtyper i henhold til Norsk rødliste for naturtyper 2018 (Artsdatabanken 2018b).
- Grønnstruktur med bakgrunn i Miljødirektoratets veileder om planlegging av grønnstruktur i byer og tettsteder (Miljødirektoratet 2014).
- Viktige viltområder og områdets landskapsøkologiske betydning.
- Levesteder for rødlistearter. Rødlistekategorier følger gjeldende norsk rødliste (Artsdatabanken 2021). Se vedlegg 2 for forklaring av kategorier.
- Forekomster av fremmede arter iht. Fremmedartslista 2018 (Artsdatabanken 2018a). Se vedlegg 3 for forklaring av kategorier.

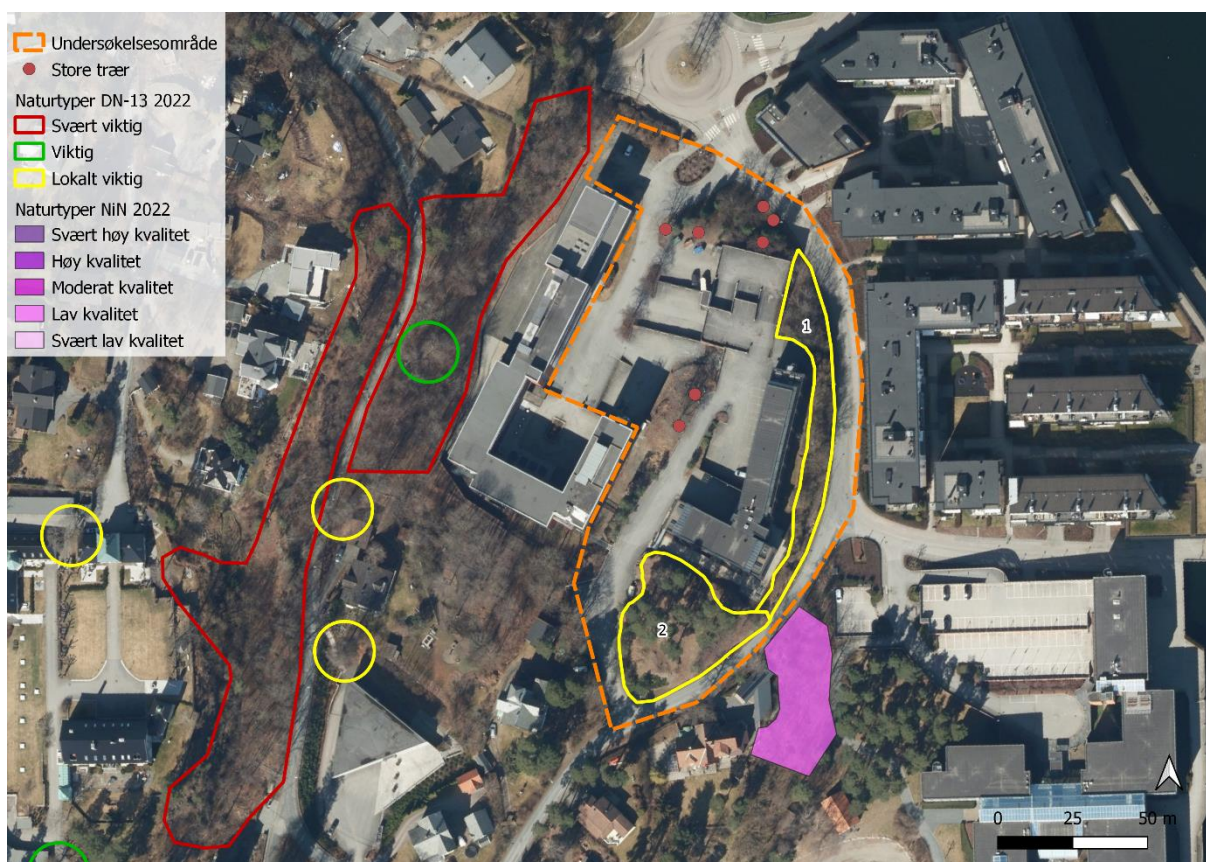
Feltkartlegging

Feltkartlegging i området ble utført av Alexander Nilsson 4. november 2022.

3 Resultater

3.1 Kartlagte naturverdier

Det undersøkte området inneholder to naturtyper med lokal verdi (C-verdi) (Tabell 1), samt syv løvtrær over 75 cm i brysthøydeomkrets (Figur 2). Den ene naturtypen er en kalkbarskog, som også er rødlista naturtype (Kalk- og lågurtfuruskog (VU)). Det ble påvist tre rødlistearter innenfor undersøkelsesområdet, hhv. skrukkeøre (NT), alm (EN) og ask (EN). Av fremmede arter ble en fremmed furu-variant påvist. Området består i hovedsak av harde flater og noe plen, men de gjenværende naturverdiene har funksjon som leveområde for en rekke arter.



Figur 2: Kartlagte naturverdier innenfor undersøkelsesområdet Strandveien 39-55, Lysaker. Oransje avgrensning viser undersøkt areal i 2022. Naturtyper og avgrensninger utenfor dette arealet er gjort i tidligere sammenhenger av andre kartleggere. Tidligere kartlegginger har dokumentert områder med store naturverdier og dels med lavere naturverdier i områdene rundt det aktuelle planområdet.

Tabell 1. Oversikt over naturtypelokaliteter i undersøkelsesområdet. Utfyllende beskrivelser finnes i vedlegg 1. Nummer henviser til figur 2.

Nummer	Områdenavn	Naturtype	Utforming	Verdi	Areal (daa)
1	Strandveien 55 V	Erstatningsbiotop på berg og åpen jord	Skjæringer i berg og grunnlendt mark	Lokalt viktig	1
2	Strandveien 55 S	Kalkbarskog	Urterik kalkfuruskog	Lokalt viktig	1,5

3.2 Grønnstruktur og landskapsøkologi

Det ble påvist syv trær over 75 cm i brysthøydeomkrets. Av disse var fem lind og to spisslønn. Lindetrærne befant seg i nordre del av undersøkelsesområdet, mens spisslønnene sto i sør (figur 2). For å redusere tiltakets påvirkning på naturmangfoldet, bør disse trærne ivaretas så godt det lar seg gjøre. Trærne regnes sammen med de registrerte naturtypene som områdets viktigste kvaliteter. Trærne var 104-191 cm i omkrets, men hadde ingen hulheter, sprekkebark eller døde greiner. Trærne hadde ikke blitt kartlagt etter verken DN-13 eller MI-metodikk, men er likevel viktig både med tanke på grønnstruktur og landskapsøkologi.

4 Diskusjon

4.1 Hensyn og ivaretagelse av naturverdier

Naturtypene innenfor undersøkelsesområdet er begge gitt C-verdi (lokalt viktig). Naturtypen med kalkbarskog bør få utvikle seg fritt (tabell 1), det betyr at dersom det etter hvert dannes dødvedelementer i form av stående døde trær og/eller liggende dødved, bør disse elementene få være i fred innenfor naturtypelokaliteten. For naturtypen med erstatningsbiotop vil fjerning av nåværende fremmede arter være viktig for å styrke naturverdiene knyttet til denne naturtypen (tabell 1). Om man fjerner de fremmede artene vil man på sikt trolig kunne fremme den mer stedegne floraen knyttet til slike kalkknauser, men dette avhenger av frøbanken i området. Hva gjelder ivaretagelse av viktige trær (figur 2), bør de fremmede bartrærne rundt lindetrærne nord i området fjernes (figur 3). Disse har en viss utskyggende effekt både på omkringliggende vegetasjon, men konkurrerer antagelig også med lindetrærne om rot plass. De vil også på sikt kunne frø seg og spre seg videre.



Figur 3: Fremmed variant av furu som med fordel kan fjernes. Trærne er lokalisert nord i undersøkelsesområdet sammen med fem lindetrær. NB: Bildet har feil dato. Riktig dato er 04.11.2022.

Man bør ta hensyn til både naturtyper og viktige trær i den videre planleggingen. Dette gjøres best ved å planlegge inngrep så langt unna naturverdiene som mulig, men i tilfeller der dette ikke lar seg gjøre, bør en forsøke å legge inngrep rundt eller tilpasse i forhold til naturverdiene. Skal en unngå å skade trær, bør en ta hensyn til rotsoner som ofte strekker seg 10-15 meter fra trees stamme (avhengig av treslag).

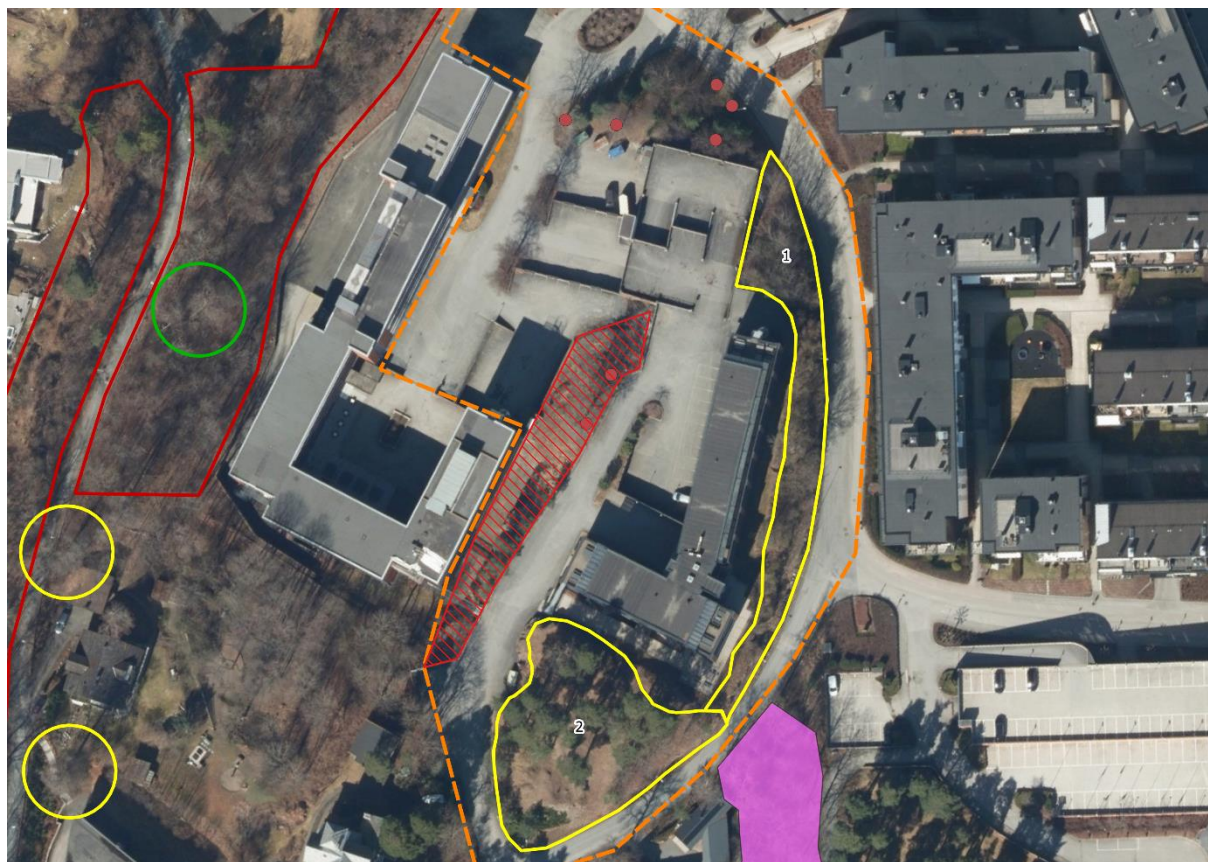
4.2 Avbøtende og kompenserende tiltak

Dersom enkelte av de viktige trærne fjernes som følge av inngrep, bør dette kompenseres med planting av nye trær. Det er viktig å understreke at det å erstatte et tre med en alder på 50-80 år med et nyplanta tre er negativt for naturmangfoldet, fordi store gamle trær er blitt sjeldent i norsk natur. Dersom trær felles bør de legges så hele som mulig inn i en av de nærliggende naturtypene. Bevaring av trærne forutsetter også at ikke lysforholdene til trærne endres drastisk. De bør ha tilnærmet like forhold som i dag. Eventuelle dreneringstiltak kan også få konsekvenser for trærnes overlevelse.

Andre tiltak som kan være med på å bedre situasjonen for naturmangfoldet kan være å etablere engareal på det arealet som er skravert med rødt i figur 4. Dersom dette arealet får god lystilgang og fri utvikling vil det kunne utvikle seg fin engvegetasjon som kan være viktig for pollinerende insekter. Det er viktig at det ikke benyttes fremmede arter ved eventuell utplanting/såing. Området bør få utvikle seg fritt, og vil etter hvert utvikle både nytt busk- og tresjikt.

Grønne tak på bygningene i området vil også være positivt for naturmangfoldet og spesielt pollinerende insekter. Det bør ikke benyttes fremmede arter ved etablering av de grønne takene. Det anbefales å

bruke stor grad av semi-intensive grønne tak, men også noe intensive og ekstensive der det er mulig. En kombinasjon av alle typene regnes som mest gunstig for naturmangfoldet.



Figur 4: Rødt skravert areal: Areal som bør få utvikle seg fritt og som bør sikres god lystilgang.

5 Referanser

- Artsdatabanken. 2018a. Fremmedartslista 2018. <https://www.artsdatabanken.no/fremmedartslista2018>
- Artsdatabanken. 2018b. Norsk rødliste for Naturtyper 2018. <https://www.artsdatabanken.no/rodlistefornaturtyper>
- Artsdatabanken. 2021. Norsk rødliste for arter 2021. <https://artsdatabanken.no/lister/rodlisteforarter/2021/>
- Direktoratet for Naturforvaltning. 2007. Kartlegging av naturtyper - verdisetting av biologisk mangfold. DN-håndbok 13. 2. utgave 2006 (oppdatert 2007). DN-håndbok 13. https://www.miljodirektoratet.no/globalassets/publikasjoner/dirnat2/attachment/54/handbok-13-080408_low.pdf
- Miljødirektoratet. 2014. Planlegging av grønnstruktur i byer og tettsteder Veileder M-100. s.104. <https://www.miljodirektoratet.no/globalassets/publikasjoner/M100/M100.pdf>
- Miljødirektoratet. 2015. Veileder for kartlegging, verdisetting og forvaltning av naturtyper på land og i ferskvann. . s.38.

Vedlegg 1. Naturtypebeskrivelser

1 / Strandveien 55 S

Kalkbarskog – Urterik kalkfuruskog Verdi: C Areal : 1,5 daa

Innledning: Lokaliteten er befart 4.11.2022 av Alexander Nilsson, Biofokus. Kartleggingen er gjennomført i forbindelse med planarbeid ved Strandveien 39-55 i Bærum kommune på oppdrag for Lundhagem arkitekter. Rødlistekategorier følger siste utgave av Norsk rødliste for arter fra 2021 og Norsk rødliste for naturtyper 2018.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger mellom Lysaker torg og Svartebukta, sentralt på Lysaker i Bærum kommune. Berggrunnen i området består av kalkstein, og ligger i boreonemoral vegetasjonssone.

Naturtyper utforminger og vegetasjonstyper: Avgrensningen gjelder en kolle med en rest av kalkbarskog av typen Urterik kalkfuruskog. Skogen vokser på bærlyngmark, iht. NiN er vegetasjonstype bærlyng-kalklågurtskog, og er forholdsvis grunnlendt. Trærne er gamle, anslagsvis 200-250 år. Enkelte av trærne har lyrer. Det finnes ikke dødved på lokaliteten.

Artsmangfold: Det er ikke påvist rødlistearter i lokaliteten. Dersom lokaliteten besøkes i et godt soppår er det ikke utenkelig at enkelte rødlistearter av jordboende sopp kan forekomme.

Bruk tilstand og påvirkning: Lokaliteten skjøttes i dag som en park. Graset klippes antagelig hvert år og buskoppslag fjernes. Enkelte trær ser også ut til å være hogd i senere år.

Fremmede arter: Det er ikke registrert fremmede arter innenfor lokaliteten.

Del av helhetlig landskap: Kalkrik, og til dels gammel furuskog, var tidligere en vanlig skogtype på skrinne koller ved Oslofjorden, men store arealer er blitt borte som følge av nedbygging, hogst og skogbruk. Det finnes imidlertid kalkrik furuskog med gamle trær på koller og i bratte skrenter i nærområdet.

Verdivurdering: Lokaliteten er liten (1,5 daa), men er gammel. Det finnes ikke dødved, men stort sett alle trærne er anslagsvis over 200 år gamle. Skogen er tørr, eksponert og solvarm og har antagelig gode livsmiljøer for særlig insekter. Lokaliteten vurderes som lokalt viktig (C-verdi) for biologisk mangfold.

Skjøtsel og hensyn: Det beste for de biologiske verdiene i området vil være å la skogen utvikle seg uten skjøtselstiltak.

2 / Strandveien 55 V

Erstatningsbiotop på berg og åpen jord – Skjæringer i berg og grunnlent mark Verdi: C
Areal : 1 daa

Innledning: Lokaliteten er befart 4.11.2022 av Alexander Nilsson, Biofokus. Kartleggingen er gjennomført i forbindelse med planarbeid ved Strandveien 39-55 i Bærum kommune på oppdrag for Lundhagem arkitekter. Rødlistekategorier følger siste utgave av Norsk rødliste for arter fra 2021 og Norsk rødliste for naturtyper 2018.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger mellom Lysaker torg og Svartebukta, sentralt på Lysaker i Bærum kommune. Berggrunnen i området består av kalkstein, og ligger i boreonemoral vegetasjonssone.

Naturtyper utforminger og vegetasjonstyper: Avgrensningen gjelder en skråning med noe som ligner åpen grunnlent kalkmark, men som var edellauskog i 1980. Lokaliteten er siden hogd, og det er på et tidspunkt antagelig sprengt bort noe av berget for å bygge veien som går på nedsiden av lokaliteten. Naturtypen bærer preg av diverse inngrep og påvirkninger, men har til tross for dette verdier som erstatningsbiotop på svært kalkrik grunn.

Artsmangfold: Arten skrukkeøre (NT) er påvist på ask (EN). Det er også registrert alm (EN) på lokaliteten. Potensiale for lav knyttet til kalkberg er ikke stort, skjæringene er antagelig for ferske. Potensiale for insekter knytta til urterik vegetasjon er imidlertid større, men utskyggingen fra omkringliggende bebyggelse trekker potensiale ned.

Bruk tilstand og påvirkning: Lokaliteten skjøttes i dag i noen grad. På oversiden av skråningen er det anlagt hekk og plen. Skråningen er delvis busk- og tresatt.

Fremmede arter: Det er registrert en rekke fremmedarter innenfor lokaliteten (se artskart).

Del av helhetlig landskap: Lokaliteten ligger i et landskap med en rekke viktige naturtyper. Dette trekker lokalitetens verdi opp.

Verdivurdering: Lokaliteten er liten (1 daa), men har noe potensiale som habitat for rødlista arter, da særlig insekter og moser. Lokaliteten består av kalkberg og er meget kalkrik. Lokaliteten vurderes som lokalt viktig (C-verdi) for biologisk mangfold.

Skjøtsel og hensyn: Det beste for de biologiske verdiene i området vil være å la lokaliteten utvikle seg uten større skjøtselstiltak. Samtidig bør fremmedarter vurderes fjernet.

Biofokus

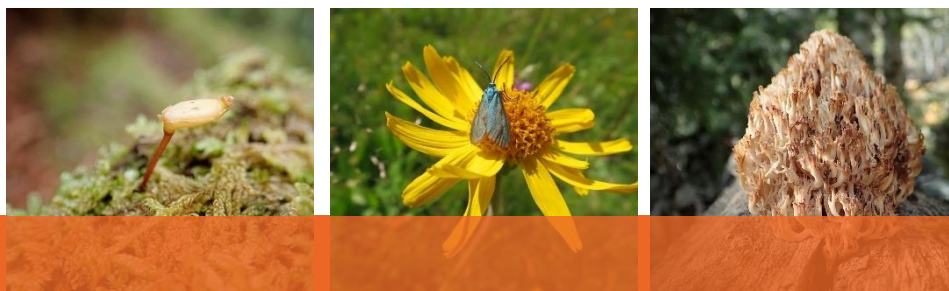
– for et godt kunnskapsgrunnlag

Biofokus er en ideell stiftelse som skal tilrettelegge informasjon om biologisk mangfold for beslutningstakere, samt formidle kunnskap innen fagfeltet bevaringsbiologi. Biofokus ønsker å bidra til en kunnskapsbasert forvaltning av norsk natur.

En kunnskapsbasert forvaltning forutsetter god dokumentasjon av de arealene som skal forvaltes. Biofokus legger derfor stor vekt på feltarbeid for å sikre oppdaterte og relevante data om botanikk, zoologi, økologi, samt avgrensning og verdisetting av områder.

Høy kompetanse er en forutsetning for å kunne registrere og presentere biologisk mangfold-data på en god måte. Biofokus sine medarbeidere er derfor godt skolert innenfor en rekke artsgrupper og har en bred økologisk forståelse for de ulike naturtypene som de arbeider med, det være seg skog, kulturlandskap eller ferskvann. Digitale verktøy som databaser, GIS og bilde-behandling er viktige redskaper i vårt arbeid for å anskueliggjøre naturverdier på en best mulig måte.

Stiftelsen utgir den digitale rapportserien **Biofokus rapport**.



Biofokus rapport 2023–005
ISSN 1504-6370
ISBN 978-82-8449-175-2

Gaustadalléen 21
NO-0349 OSLO
Org.nr: 982 132 924
post@biofokus.no
biofokus.no